

آشنایی با پایان نامه‌ها

- یکی از دانه‌های روغنی مهم تخمه آفتاگردان می‌باشد که علاوه بر کاربرد در صنعت روغن‌کشی به عنوان یکی از آجیل‌ها و تنقلات معروف، مصرف بسیاری دارد.
- بهجهت آن که برای گیاه آفتاگردان و تخمه آن علی الخصوص خواص درمانی و دارویی بیشماری بر شمرده‌اند، آزمایشگاه مواد خوارکی بر آن شد تا ضمن بررسی ارزش مواد مغذی موجود در آن مروری بر مصارف درمانی آن در گذشته و حال داشته باشد.
- در گذشته مصارف زیر برای این گیاه مطرح بوده است:
- ۱- اثر ضد تب
  - ۲- اثر ضد مالاریا
  - ۳- اثر ضد التهاب در مخاط و پرده جنب
  - ۴- اثر بر بادسرخ
  - ۵- اثر ملین
  - ۶- اثر بر قانقاریای ششی
- در مقالات جدید خواص زیر برای تخمه آفتاگردان (بهخصوص روغن آن) ذکر شده است:
- ۱- اثر ضد باکتری
  - ۲- اثر ضد قارچی
  - ۳- اثر ضد فشار خون مستقیم
  - ۴- اثر ضد فشار خون غیر مستقیم
  - ۵- اثر کاهش کلسیرون خون
  - ۶- اثر کاهش تری‌گلیسیرید خون
  - ۷- اثر بر عفونتهای روده‌ای
  - ۸- اثر ضد نثوپلاسم

مقدمه

تا چند سال پیش، بخشی در ماهنامه دارویی رازی وجود داشت با عنوان «آشنایی با پایان نامه‌های داروسازی» اما به دلیل در اختیار قرار ندادن پایان نامه‌ها در کتابخانه‌ها، این بخش تعطیل شد. طی دو سال گذشته، تعداد زیادی از اساتید گرانقدر دانشگاه‌های علوم پزشکی خواستار برقراری مجدد این بخش گردیدند که این امر صورت پذیرفت و از این پس، شاهد صفحه «آشنایی با پایان نامه‌ها» خواهید بود. حذف نام داروسازی به دلیل آن است که برخی پایان نامه‌ها پزشکی، دندانپزشکی و... در ارتباط با دارو می‌باشند. بنابراین، از این پس چاپ خلاصه این پایان نامه‌ها نیز مقدور است. امید آن که اساتید محترم، هم چنان که در راه اندازی مجدد این صفحه مشوق و آغازگر راه بودند، در تداوم آن نیز همکاری صمیمانه داشته باشند و با ارسال خلاصه پایان نامه‌های دانشجویان محترم، این بخش را پربارتر از گذشته سازند.

ماهنامه دارویی رازی

موضوع: بررسی ارزش غذایی و دارویی انواعی از تخم آفتاگردان موجود در ایران و مقایسه آنها

نگارنده: شهرام قربانی

اساتید راهنما: دکتر محمد شریعت پناهی، دکتر محمد رضا اویسی

پایان نامه: جهت دریافت دکترای داروسازی

مکان: دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی

تهران

زمان: سال تحصیلی ۱۳۷۴-۷۵

بـه ترتیب $7/45 \pm 0/58$ و $6/8 \pm 1/1$ ، $7 \pm 1/22$ می باشد که تفاوت معنی داری را نشان نمی دهد.

۵-پروتئین نام: پروتئین حاصل از صد گرم مغز میوه آفتابگردان شهرهای آبادان، اصفهان و تهران به ترتیب $22 \pm 2/1$ ، $21/4 \pm 2/1$ و $22/6 \pm 1/8$ می باشد که تفاوت معنی داری با هم ندارند.

۶-روغن: روغن حاصل از صد گرم مغز میوه آفتابگردان شهرهای آبادان، اصفهان و تهران به ترتیب $48/0 \pm 2/8$ ، $46 \pm 4/5$ و $48 \pm 2/3$ گرم می باشد که دارای اختلاف معنی داری نیستند.

۷-قندهای احیا کننده: قند احیا کننده حاصل از صد گرم مغز میوه آفتابگردان شهرهای آبادان، اصفهان و تهران به ترتیب $28 \pm 0/0$ ، $21/5 \pm 0/3$ و $22 \pm 0/2$ می باشد که تفاوت معنی داری را نشان نمی دهد.

***

موضوع: بررسی آثار محافظتی آگونیست‌های Substance P بر رضایعات چشمی نیتروژن و سولفورموستارد

نگارنده: فرشید مظاہری تهرانی

اساتید راهنما: دکتر عباس کبریابی زاده، دکتر عباس شفیعی

پایان‌نامه: جهت دریافت دکترای داروسازی

مکان: دانشکده داروسازی دانشگاه علوم پزشکی تهران

زمان: سال تحصیلی ۱۳۷۲-۷۳

۹-اثر ضد آریتمی
۱۰-اثر موضعی

قابل توجه است که روغن آفتابگردان روغن مایع، شفاف و زلال است و به خاطر داشتن اسید چرب غیر اشباع علاوه بر روانی و سیالی دارای خصوصیات درمانی بویژه در مورد بیماری‌های قلبی-عروقی می باشد و در پیش‌گیری از این موارد نیز بسیار مهم است.

ما در این تحقیق بر آن شدیم تا انواع تخمه آفتابگردان موجود در بازار سه شهر آبادان، اصفهان و تهران (از هر یک ۶ نمونه و مجموعاً ۱۸ نمونه) را جمع‌آوری و آزمایش کنیم که نتایج حاصل به شرح زیر است:

۱-پکتین: نتایج نشان دادند که پکتین حاصل از صد گرم مغز میوه آفتابگردان شهرهای آبادان، اصفهان و تهران به ترتیب $17 \pm 0/1$ ، $21 \pm 0/0$ و $22 \pm 0/0$ گرم می باشد که تفاوت معنی داری با هم ندارند.

۲-رطوبت: رطوبت حاصل از صد گرم مغز میوه آفتابگردان شهرهای آبادان، اصفهان و تهران به ترتیب $95 \pm 0/95$ ، $85 \pm 0/85$ و $90 \pm 0/90$ درصد می باشد که تفاوت معنی داری با هم ندارند.

۳-خاکستر: نتایج نشان دادند که خاکستر حاصل از صد گرم مغز میوه آفتابگردان شهرهای آبادان، اصفهان و تهران به ترتیب $37 \pm 0/37$ درصد می باشد که تفاوت معنی داری با هم نیستند.

۴-آهن: آهن حاصل از صد گرم مغز میوه آفتابگردان شهرهای آبادان، اصفهان و تهران

آثار خود را یا به طور مستقیم با Substance P اثر بر روی گیرنده های تاکی کینین یعنی NK_1 , NK_2 و NK_3 انجام می دهد که از این دست می توان میوزیس و تخریب سد خونی - آبی رانام برد و یا اثر خود را به طور غیر مستقیم از طریق دگرانولاسیون مست سل ها با واسطه گیرنده های خود انجام می دهد که در پی آن هیستامین و فرا اورده های سیکلواکسیژنаз آزاد می گردد.

نیتروژن موستارد به عنوان یک عامل محرك استاندارد شناخته شده می باشد که می تواند اثرات خود را تا حدود زیادی با مکانیسم آزادسازی "SP" انجام دهد. مطالعات انجام گرفته ما را برا آن داشت تا استفاده از آنتاگونیست های SP را به عنوان یک عامل جلوگیری کننده از التهاب های چشمی ناشی از مسمومیت با گاز خردل مورد بررسی قرار دهیم.

در این مطالعه، آثار "Substance P"، نیتروژن موستارد HN_2 و سولفور موستارد HD بر چشم خرگوش با اندازه گیری فشار داخلی کره (Pupillary Diameter) (IOP)، قطر مردمک (Pupilary miosis)، کاهش قطر مردمک چشم (Pupillary miosis)، پرخونی (Hyperemia) و التهاب ملتجمه چشم (Conjunctivitis) را نام برد. سولفور موستارد نیز دارای اثراتی مانند ترس از نور (Photophobia) و التهاب قرنیه با فاز تاخیری (Delayed mustard gas keratitis) DMGK می باشد. لازم به ذکر است که سولفور موستارد با دوز های خیلی کم یعنی حداقل 0.5 mg/l/h نیز قادر است ایجاد التهاب ملتجمه (Conjunctivitis) و ریزش اشک نماید.

میانجی های زیادی شناخته شده اند که با تحریکات درد آور از انتهای اعصاب آوران حسی آزاد می شوند که از آن جمله می توان به تاکی کینین ها، پیپیدهایی نظیر سوماتواستاتین، کوله سیستو کولین CCK، (Vasoactive intestinal peptide) VIP و (Calcitonine gen related peptied) CGRP اشاره کرد. در این میان Substance P مهمترین نوروپپتید شناخته شده در ایجاد آثار التهابی ناشی از تحریکات درد آور چشم می باشد.